

Повідомлення «Соціально-економічне становище Черкаської області за січень–жовтень 2021 року»

Населення

Чисельність наявного населення в Черкаській області, за оцінкою, на 1 жовтня 2021р. становила 1167,7 тис. осіб. з них міського населення – 668,5 тис. осіб та сільського – 498,2 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2021р. чисельність наявного населення зменшилась на 11605 осіб.

Порівняно з січнем–вереснем 2020р. обсяг природного скорочення збільшився на 2015 осіб.

Кількість живонароджених у січні–вересні 2021р. становила 5173 особи, померлих – 16007 осіб.

Доходи населення

У січні–жовтні 2021р. **розмір середньої номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (із кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2020р. збільшився на 22,1% і становив 11697 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,2 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався в діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг, поштовій та кур'єрській діяльності, текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів і не перевищував 64% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати (з урахуванням змін споживчих цін) у січні–жовтні 2021р. порівняно з січнем–жовтнем 2020р. становив 109,9%.

Сума заборгованості з виплати заробітної плати (дані наведено по юридичних особах, активних на початок року, із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) протягом жовтня 2021р. збільшилась на 2,0 млн.грн або на

4,3% і на 1 листопада 2021р. становила 48,6 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найвагомніше збільшення суми невиключеної заробітної плати спостерігалось у виробництві електричного устаткування (на 1,4 млн.грн), державному управлінні й обороні; обов'язковому соціальному страхуванні (на 818,2 тис.грн), оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (на 394,7 тис.грн), сільському господарстві, лісовому господарстві та рибному господарстві (на 289,5 тис.грн). Проте зменшилась сума боргу з виплати заробітної плати у складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 830,6 тис.грн), охороні здоров'я (на 365,9 тис.грн).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 листопада 2021р., становила 2,7 тис. осіб, або 1,3% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 18,3 тис.грн, що в 1,5 раза перевищує середню заробітну плату за жовтень 2021р.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня–жовтня 2021р. обліковано 7674 кримінальні правопорушення, з них тяжких та особливо тяжких – 37,5%.

Найбільше злочинів (44,3% загальної кількості) скоєно проти власності, 11,6% – у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 11,0% – проти життя та здоров'я особи, 5,9% – у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 5,4% – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 4,6% – проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Протягом січня–жовтня 2021р. на території області скоєно 27 очевидних умисних вбивств, 37 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 7 зґвалтувань.

Кількість випадків крадіжок становила 2352, шахрайств – 518, грабежів – 60, розбоїв – 24 та хабарництва – 45.

За січень–жовтень 2021р. потерпіло від злочинів 4393 особи, з яких 1485 – жінки, 373 – особи похилого віку, 89 – неповнолітні та 38 – діти до 14 років. Найбільше потерпілих (53,9%) від крадіжок та шахрайства – 390 осіб, серед яких 33,5% – жінки (795 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 196 осіб, з них 40 осіб загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 117 осіб.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2136, з них жінок – 13,2%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 19,2% раніше вже ставали на злочинний шлях, 7,7% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння,

6,3% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 78,7%, безробітних – 0,5%.

Капітальні інвестиції

У січні–вересні 2021р. **капітальні інвестиції** становили 6051,8 млн.грн, що на 14,1% більше від обсягу капітальних інвестицій за січень–вересень 2020р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,8% загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 45,2%, у будівлі та споруди – 44,3%.

У нематеріальні активи інвестовано 1,2% загального обсягу капітальних інвестицій.

Основним джерелом фінансування інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 62,7% усіх інвестицій області. За рахунок коштів державного та місцевого бюджетів освоєно 23,2% капітальних інвестицій; частка залучених та запозичених коштів, а саме кредитів банків та інших позик, становить 5,8%.

Найбільше, 31,4% або 1899,5 млн.грн, усіх капітальних інвестицій освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства. Частка підприємств промислових видів діяльності становила 26,0%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2021р. становив 28661,1 млн.грн, що у порівнянних цінах на 11,8% більше обсягу січня–жовтня 2020р. У жовтні 2021р. проти жовтня 2020р. оборот роздрібної торгівлі збільшився на 10,0%, проти вересня 2021р. – на 5,0%.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2021р. становив 16390,8 млн.грн, що в порівнянних цінах на 14,8% більше від обсягу січня–жовтня 2020р.

У жовтні 2021р. роздрібний товарооборот збільшився проти жовтня 2020р. на 13,1%, проти вересня 2021р. – на 5,0%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні–жовтні 2021р. порівняно з відповідним періодом 2020р. становив 127,7%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 листопада п.р. отримали 3402,4 тис.т зерна, що на 54,2% більше, ніж за цей період в минулому році, в т.ч. пшениці – 1254,7 тис.т (на 59,5%), жита озимого – 6,3 тис. т (на 25,2%), кукурудзи на зерно – 1859,4 тис.т (на 57,5%), ячменю – 238,0 тис.т (на 22,5%), гречки – 1,5 (на 33,7%). Скоротилося виробництво зернобобових культур на 6,9%, вівса – на 2,9%, проса – на 14,4%. Збільшення виробництва зернових культур відбулося за рахунок значного підвищення урожайності (на 25,5 ц з 1 га).

В усіх категоріях господарств проти відповідного періоду 2020р. зросло виробництво соняшнику та ріпаку (на 53%), що обумовлене розширенням площ збирання та підвищенням урожайності (валовий збір склав 802,6 та 53,5 тис.т). Більше ніж вдвічі зріс обсяг виробництва цукрового буряку фабричного та сої (становив 323,3 та 175,3 тис.т). На збільшення виробництва цих культур вплинуло значне збільшення урожайності на 216,4 та 13,5 ц з 1 га відповідно.

За рахунок зростання урожайності зросло виробництво картоплі та овочів на 24,1 і 7,2% (валовий збір склав 903,3 та 371,9 тис.т).

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 378,6 тис.т худоби та птиці (у живій масі) (на рівні січня–жовтня минулого року), вироблено 362,5 тис.т молока (на 7,9% менше) та 654,8 млн.шт яєць (на 3,9% менше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні–жовтні 2021р. складала відповідно 7,3%, 33,2% та 44,6%.

Станом на 1 листопада 2021р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 листопада 2020р. скоротилася на 5,2% і становила 146,3 тис. голів, в т.ч корів на 6,5% (64,4 тис. голі), свиней на 5,7% (337,7 тис. голів), овець і кіз – на 4,5% (31,5 тис. голів). Збільшилась кількість птиці свійської на 1,7% і становила 27,6 млн. голів.

Господарства населення утримували 31,1% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 34,5% корів, 38,9% свиней, 92,1% овець і кіз та 22,7% птиці всіх видів.

На 1 листопада 2021р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1286,7 тис.т зерна (на 33,0% більше проти 1 листопада 2020р.). Запаси насіння соняшнику становили 365,6 тис.т (на 21,7% більше обсягу відповідного періоду минулого року).

Промисловість

У січні–жовтні 2021р. порівняно з січнем–жовтнем 2020р. **індекс промислової продукції** становив 98,0%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 129,0%, у переробній – 97,2%.

На підприємствах з **виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 94,5%.

Менше вироблено свіжих чи охолоджених туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини (у 1,5 раза), олії соняшnikової нерафінованої (на 29,8%), вод мінеральних та газованих непідсолоджених (на 23,5%), борошна з культур зернових, крім борошна пшеничного чи пшенично-житнього (на 20,8%), свіжих чи охолоджених тушок курей, курчат (на 15,3%), риби сушеної і в'яленої (на 13,1%), свіжих чи охолоджених туш, напівтуш свинини (на 12,7%), виробів здобних та сиру плавленого (на 12,6%), борошна пшеничного чи пшенично-житнього (на 7,5%).

Водночас більше вироблено виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин (у 2,2 раза), кукурудзи цукрової консервованої (у 1,7 раза), риби солоної, крім оселедців (на 44,2%), свіжих чи охолоджених частин тушок курей, курчат (на 32,0%), пива солодового (на 12,7%), олії соєвої нерафінованої (на 12,4%), масла вершкового жирністю не більше 85% (на 7,1%), хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання (на 1,0%).

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 88,4%. Скоротився випуск футболок, майок й подібних виробів трикотажних машинного або ручного в'язання; жіночих та дівчачих: пальт та плащів, жакетів та блейзерів (крім трикотажних), суконь (крім трикотажних), костюмів та комплектів (крім трикотажних), блузок, сорочок та батників (крім трикотажних). Водночас зросло виробництво білизни постільної бавовняної (крім трикотажної); чоловічих та хлопчачих сорочок (крім трикотажних); чоловічого та жіночого взуття, призначеного для носіння на вулиці, з верхом із шкіри натуральної.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** індекс промислової продукції становив 100,7%.

На підприємствах з **виробництва хімічних речовин і хімічної продукції** індекс промислової продукції становив 96,7%. Менше випущено поліуретанів у первинних формах (у 1,8 раза), сечовини, яка містить більше 45% азоту за масою, у

перерахунку на сухий безводний продукт, крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше (на 32,9%), аміаку безводного (на 23,8%), інсектицидів (на 22,4%), мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей – на 24,5%, для туалетних цілей – на 15,0%). Більше вироблено засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібної торгівлі, крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини (у 4,1 раза), неорганічних фунгіцидів, бактерицидів та протруювачів насіння (у 3,6 раза), гербіцидів (у 1,6 раза), розчинників та розріджувачів складних органічних (на 7,2%).

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції становив 100,3%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс промислової продукції становив 99,2%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** випуск промислової продукції зріс на 2,2%.

У машинобудуванні індекс промислової продукції становив 114,4%. Збільшився випуск ковшових конвеєрів та елеваторів безперервної дії для товарів або матеріалів; устаткування для наповнення, закупорювання пляшок, банок, закривання ящиків, мішків, їх запечатування, наклеювання етикеток, устаткування для газування напоїв; розпушувачів та культиваторів; борін дискових; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій; кузовів для автомобілів вантажних, фургонів, автобусів, тракторів, самоскидів, автомобілів спеціального призначення, автомобілів для перевезення 10 осіб і більше; контейнерів, спеціально розроблених та оснащених для транспортування вантажів одним чи декількома видами транспорту. Водночас скоротилось виробництво стрічкових конвеєрів та елеваторів безперервної дії для товарів або матеріалів; обладнання завантажувального, спеціально призначеного для використання у сільському господарстві; обладнання й апаратів для фільтрування й очищення повітря та газів; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тістозокочувальних машин); засобів автотранспортних для перевезення 10 і більше осіб.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря випуск промислової продукції зріс на 0,6%. Збільшилось виробництво електроенергії гідроелектростанціями, проте тепловими електростанціями електроенергії вироблено менше, ніж в аналогічному періоді 2020р.

Будівництво

У січні–жовтні 2021р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на 2535,0 млн.грн. **Індекс будівельної продукції** у січні–жовтні 2021р. становив 128,5%.

Обсяги будівництва інженерних споруд збільшилися у 1,6 раза, будівель – зменшилися на 13,5%.

Нове будівництво становило 21,9% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 66,5%, реконструкція та технічне переоснащення – 11,6%.

У січні–вересні 2021 року в області прийнято в експлуатацію 106,5 тис.м² загальної площі житла. Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у січні–вересні 2021 року порівняно з січнем–вереснем 2020 року збільшилась на 24,8%.

У міській місцевості, на яку припадає 79,7% загальної площі житла, прийнято в експлуатацію 84,9 тис.м², що на 28,6% більше, ніж у січні–вересні 2020 року. У сільській місцевості, де збудовано 21,6 тис.м² (20,3%), обсяги збільшились на 11,7%.

Крім того, у січні–вересні 2021 року в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки нового будівництва загальною площею 5,3 тис.м², що у 1,7 раза менше порівняно з січнем–вереснем 2020 року.

У цілому загальна площа прийнятих в експлуатацію житлових будівель нового будівництва (включаючи дачні й садові будинки) у січні–вересні 2021 року становила 111,8 тис.м², що порівняно із січнем–вереснем 2020 року більше на 18,8%.

Транспорт

У січні–жовтні 2021р. **вантажообіг** підприємств транспорту області становив 7948,7 млн.ткм, або 105,9% від обсягу січня–жовтня 2020р.

Підприємствами транспорту перевезено 9,2 млн.т **вантажів**, що становить 102,0% від обсягів січня–жовтня 2020р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–жовтні 2021р. перевезено 5786,7 тис.т вантажів, що на 22,2% більше обсягу перевезень вантажів у січні–жовтні 2020р. та виконано вантажообіг в обсязі 1597,7 млн.ткм, який збільшився на 16,7%.

Пасажиروобіг підприємств транспорту у січні–жовтні 2021р. становив 1320,7 млн.пас.км, або 132,5% від обсягу січня–жовтня 2020р.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 33,9 млн. пасажирів, або 100,7% від обсягу січня–жовтня 2020р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 23,4 млн. пасажирів, що на 6,4% менше ніж у січні–жовтні 2020р. **Електротранспортом** перевезено 9,1 млн. пасажирів, що на 21,1% більше від обсягу січня–жовтня 2020р.

Зовнішня торгівля товарами та послугами

У січні–вересні 2021р. **експорт товарів** становив 553,0 млн.дол. США, або 89,2% порівняно із січнем–вереснем 2020р., **імпорт** – 691,7 млн.дол., або 139,0%. Негативне сальдо склало 138,7 млн.дол. (у січні–вересні 2020р. було позитивне – 122,7 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 132 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше екпортувалися товари до Китаю – 14,9%, Польщі – 6,6%, Оману – 6,3%, Білорусі – 5,5%, Німеччини – 5,0%, Нідерландів – 4,9%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 203,6 млн.дол., або 36,8% від загального обсягу експорту та зменшився порівняно з січнем–вереснем 2020р. на 11,7%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти рослинного походження – 41,2%, готові харчові продукти – 16,2%, деревина і вироби з деревини – 8,8%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили зі Швейцарії – 37,0%, Китаю – 11,9%, Польщі – 7,4%, Німеччини – 6,2%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 206,2 млн.дол., або 29,8% від загального обсягу та зменшився проти січня–вересня 2020р. на 28,5%.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 43,0%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 14,3%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 12,4%.

У січні–вересні 2021р. **експорт послуг** становив 34,0 млн.дол. США, **імпорт** – 18,7 млн.дол. Порівняно з січнем–вереснем 2020р. експорт збільшився на 8,9%, імпорт – на 18,8%. Позитивне сальдо становило 15,3 млн.дол. (у січні–вересні 2020р. також було позитивне – 15,5 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 79 країн світу.

Експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 30,4% від загального обсягу експорту та збільшився порівняно з січнем–вереснем 2020р. на 35,1%, імпорт – 68,0% від загального обсягу імпорту і збільшився на 28,2%.

Найбільші обсяги експорту послуг припадали на США – 53,4%, Естонію – 4,7%, Литву – 4,3%.

У структурі експорту найбільші обсяги припадали на послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 71,0% від загального

обсягу експорту, транспортні послуги – 14,5%, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 5,3%.

Головними партнерами в імпорті послуг були: Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії – 17,4%, Німеччина – 14,2%, Польща – 11,5%, Естонія – 6,9%.

Основу структури імпорту послуг складали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю – 36,3%, ділові послуги – 16,7%, транспортні послуги – 8,9%, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 8,1%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2021р. по Черкаській області становив 110,2% (у відповідному періоді 2020р. – 103,6%).

Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 11,3%. Найбільше (на 38,1% і 30,6%) подорожчали соняшникова олія та цукор. На 14,8–2,3% зросли ціни на м'ясо та м'ясопродукти, рис, масло, хліб, сири, продукти переробки зернових, макаронні вироби, фрукти, молоко, рибу та продукти з риби, кисломолочну продукцію, яйця, безалкогольні напої. Водночас на 1,3% подешевшали овочі.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 18,4% відбулося в основному через підвищення цін на природний газ на 30,3%, тарифів на електроенергію – на 26,5%, каналізацію – на 15,8%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 12,6%, водопостачання – на 8,8%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 6,1%, що спричинено подорожчанням послуг лікарень на 10,3%, амбулаторних послуг – на 6,5%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 5,4%.

Підвищення цін на транспорт на 10,5% в першу чергу зумовлено подорожчанням палива і мастил на 26,4%, проїзду в автодорожньому та залізничному пасажирському транспорті – на 14,7% і 11,3% відповідно.

Ціни у сфері зв'язку зросли на 7,0%, що пов'язано з підвищенням тарифів на місцевий телефонний зв'язок на 29,9%, міжміський телефонний зв'язок – на 28,1%, а також з подорожчанням поштових послуг на 16,7%, послуг мобільного зв'язку – на 7,8% та інтернету – на 7,5%.

Послуги освіти подорожчали на 20,1%, а саме: вищої – на 25,8%, середньої – на 25,2%.

